

**МИНИСТЕРСТВО
на ЗЕМЕДЕЛИЕТО и ГОРИТЕ**

СОФИЯ 1040, бул. "Христо Ботев" № 55

№ 46 – ноември 2003

**А
Г
Р
О

С
Т
А
Т
И
С
Т
И
К
А**

БАНСИК 2003

ОКОНЧАТЕЛНИ РЕЗУЛТАТИ

**за заетостта и използването
на територията на БЪЛГАРИЯ
през 2003 год.**

Резултати и анализи

СЪДЪРЖАНИЕ

	Страница
МЕТОДОЛОГИЯ	4
ТОЧНОСТ НА РЕЗУЛТАТИТЕ	5
РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИТЕ ОБЛАСТИ ПО РАЙОНИ ЗА ПЛАНИРАНЕ	6
ОСНОВНИ РЕЗУЛТАТИ	6
КРАТЪК ПРЕГЛЕД на ПОСЛЕДОВАТЕЛНОСТТА на КУЛТУРИТЕ	9
ТАБЛИЦА 1 ЗАЕТОСТ на ТЕРИТОРИЯТА през 2003 год. по РАЙОНИ ЗА ПЛАНИРАНЕ	12
ТАБЛИЦА 2 ЗАЕТОСТ на ТЕРИТОРИЯТА през 2002 год. по РАЙОНИ ЗА ПЛАНИРАНЕ	13
ТАБЛИЦА 3 ОБРАБОТВАЕМА ЗЕМЯ, ИЗПОЛЗВАНА ЗЕМЕДЕЛСКА ПЛОЩ и ПЛОЩ със СЕЛСКОСТОПАНСКО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ	14
ТАБЛИЦА 4 ФУНКЦИОНАЛНО ИЗПОЛЗВАНЕ на ЗЕМЯТА	15

МЕТОДОЛОГИЯ

Наименованието БАНСИК е съставено от началните букви на Българска Анкета за Наблюдение на Селскостопанската и Икономическа Конюнктура. Това е мащабна операция, реализирана върху цялата територия на България и поставяща основите на една система за познаване на продукцията и селскостопанската конюнктура.

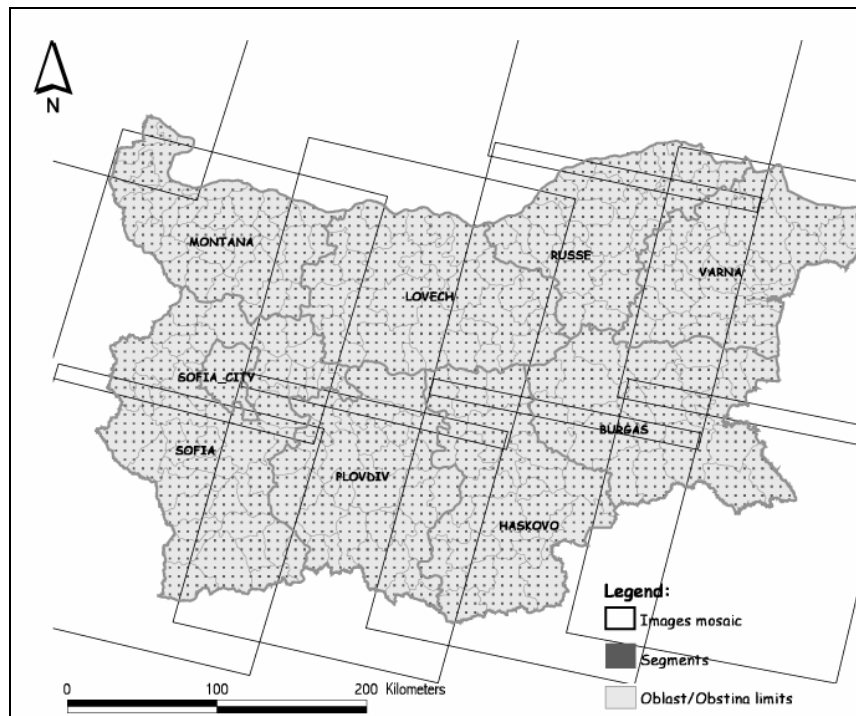
Анкетата БАНСИК е базирана върху независимата и обективна техника на извадковите анкети на части от територията, посредством която са получени резултати за 1998, 1999, 2000, 2001, 2002 и 2003 година.

БАНСИК позволява да се анализират промените, настъпващи в заетостта и използването на територията, както в краткосрочен, така и в дългосрочен аспект.

БАНСИК представлява етап към европейското интегриране в областта на статистиката. Основната ориентация на анкетата е към селското стопанство, но със своя характер на общоизползван инструмент, тя дава възможност да се видят проблемите на околната среда и на териториално-селищното устройство. Липсата на предварителна стратификация на територията дава възможност да се обслужват множество интереси, защото се наблюдават всички форми на използване на пространството - никоя зона не остава в сянка: структурните промени между категориите на територията, както и смяната на земеделските култури в рамките на земеделското пространство, могат да бъдат коректно описани.

Добро познаване на територията на България

111 000 km²,
28 области,
264 общини
Познаването на територията:
около 111 000 точки в
3 123 сегмента,
центровете на които са
отдалечени на 6 км един
от друг;
ГИС с 3 123 изображения
на карти в мащаб
1:10 000 и също толкова
сателитни снимки,
направени със сателита
LANDSAT

Наблюдението с помощта на човешкото око е метод, осигуряващ най-добро съотношение разходи-качество. През 2003 год. отново се доказва правилността на този избор. През шестата година на наблюдение, анкетата изследва заетостта и използването на земята върху повече от 111 хил. точки, определени, изхождайки от 3 123 квадратни сегмента с размер на страната 1,410 км и съдържащи по 36 точки, разстоянието между които е 234 м.

Извадката, представляваща основата на БАНСИК, е направена през 1998 год. по метода "териториална извадка", основаваща се на изграждането на мрежа от прави линии, отдалечени на 6 км една от друга и ориентирани Север-Юг, Запад-Изток. Всяка пресечна точка от мрежата определя центъра на един сегмент, който може да се приеме за случаен. Границите на България са "отдалечени" с един пояс от 827 м, за да се коригират евентуалните неточности на базовата картография.

При всяко минаване на терена, анкетаторите наблюдават едни и същи точки в едни и същи сегменти. Това позволява да се получат надеждни данни за измененията. Човешкото око позволява използването на подробна номенклатура на заетостта и използването на земята. Всички култури и различните видове ливади могат да бъдат разграничени, както и основните растителни видове в горските райони. Физическата и функционална номенклатури, разработени през 1998 год. след консултации със специалисти по всички видове използване на земята, не са променени и през тази година, а само са внесени някои уточнения и допълнителни обяснения.

Организацията на операцията е ключовият елемент за постигнатото качество. Цялата анкета през 2003 год. е проведена от специализиран екип на МЗГ. В 28-те Областни дирекции "Земеделие и гори" от цялата страна експертите по агростатистика организират събирането на данните. Контрол на терена през 2003 год. се осъществи с повторно наблюдение на случайно подбрани сегменти. При наблюденията се използват специално обучени анкетатори – агрономи, лесовъди и други специалисти, работещи в областта на селското и горското стопанство.

ТОЧНОСТ НА РЕЗУЛТАТИТЕ

Предварителни бележки

БАНСИК е извадково наблюдение. При работа с териториална извадка или извадка по списък може да се изчисли случайната грешка, свързана със съставянето на извадката. Това изчисление позволява да се определи доверителният интервал, в чиито граници се намира истинската стойност на наблюдаваната променлива.

Грешката от наблюдение е слабо познаваема, понеже е невъзможно да бъде изчислена. Може само да се цитира източниците на този вид грешка. Затова работата на организаторите на анкетата е насочена към минимизиране на този вид грешка. Неволни грешки могат да се допуснат, независимо дали извадката е териториална или по списък. Обучението на анкетаторите, четливостта на инструкциите и другите документи трябва да доведат до еднотипност на работата на различните анкетатори. Контролите след анкетата (на терена и в момента на въвеждане на данните) са предназначени също да коригират евентуалните грешки.

От друга страна, териториалните извадкови анкети с директно наблюдение не ни правят зависими от волята на интервюирания, в случая – на земеделския производител. Той може да откаже да отговори или да скрие съзнателно някои неща от страх, че информацията, получена от неговите отговори, ще бъде използвана срещу неговите интереси. Това е валидно за страни като България, където интервюираните все още не познават добре понятието "статистическа тайна".

При извадковите анкети на базата на териториални извадки (от тип БАНСИК), този вид грешка е изключен, защото се прави единствено обективно наблюдение на терена. Това ни позволява да кажем, че този тип анкети са обективни.

Метод на изчисление

Едно от основните предимства на обективна извадкова анкета от типа БАНСИК е, че за всеки резултат може да се посочи степента на точност. Това позволява поставянето на резултата в определени рамки, които са толкова по-тесни, колкото по-добър е резултатът. Това също така, позволява да се правят сравнения с другите източници.

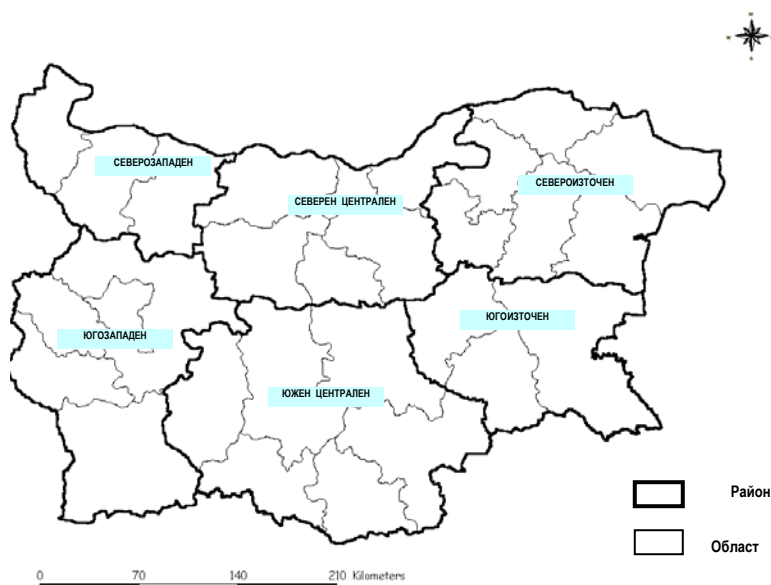
Точността е получена като се калкулира случайната грешка от извадката. Взема се предвид общото отклонение под формата на основна дисперсия между сегментите и вътрешна дисперсия (между точките). Точността при определяне на даден вид заетост на територията се увеличава с увеличение на съответната площ и разпределението на изучавания тип заетост. Горите, които заемат голяма площ от територията, са по-точно изчислени, отколкото някой тип заетост на земята, който се среща само на дадено място и е с ограничено разпространение.

Извадката е замислена така, че да дава добри резултати за заетостта на територията на ниво 6 района за планиране – NUTS (2). Този тип анкета позволява добавяне на нови сегменти към извадката, с цел получаване на резултати на по-ниско ниво от номенклатурата на териториалните единици, ако това е необходимо. В този случай трябва да се направи преценка за допълнителните разходи, необходими за организиране и провеждане на анкетата. В общия случай, колкото е по-голяма площта на дадена позиция, толкова е по-малка математическата грешка.

В таблицата по-долу са представени математическите грешки на резултатите на национално ниво за някои основни рубрики от физическата номенклатура:

Код по физическата номенклатура	Грешка (%)	Код по физическата номенклатура	Грешка (%)
17	Широколистни гори	32	Слънчоглед
18	Иглолистни гори	33	Тютюн
23	Пшеница	45	Естествени ливади
24	Ечемик	49	Угари
27	Царевица	59	Лозя

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИТЕ ОБЛАСТИ ПО РАЙОНИ ЗА ПЛАНИРАНЕ

Представената вляво карта показва групирането на областите в 6 района за планиране – ниво 2 на номенклатурата на териториалните статистически единици (NUTS) на Европейския съюз.

Район за планиране	Административни области
Северозападен	Видин, Враца, Монтана
Северен централен	Велико Търново, Габрово, Ловеч, Плевен, Русе
Североизточен	Варна, Добрич, Разград, Силистра, Търговище, Шумен
Югоизточен	Бургас, Сливен, Ямбол
Южен централен	Кърджали, Пазарджик, Пловдив, Смолян, Стара Загора, Хасково
Югозападен	Благоевград, Кюстендил, Перник, София-град, София-област

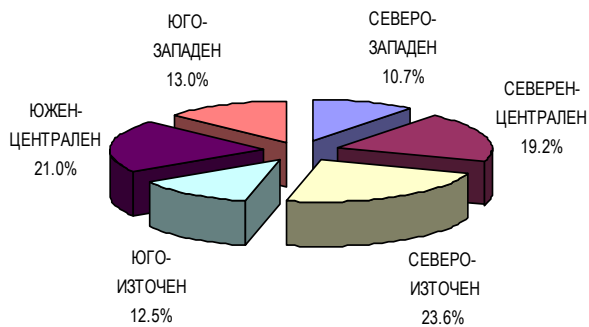
ОСНОВНИ РЕЗУЛТАТИ

Площта със селскостопанско предназначение (ПССП) се формира от обработваемата земя, стопанисваните трайни насаждения, постоянно затревените площи със селскостопанско използване и земеделските земи, нереколтирани повече от три години. ПССП през 2003 год. е 5 782 461 ха и заема 52,1% от територията на страната. През 2002 год. ПССП е била в размер на 5 796 208 ха. Относителният ѝ дял остава непроменен през двете години. (вж. табл.3, стр.14).

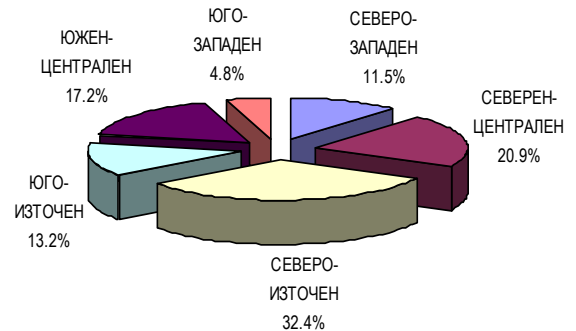
Използваната земеделска площ (ИЗП) се формира от обработваемата земя, трайните насаждения (от код 50 до код 62 вкл. от номенклатурата), постоянно затревените площи (от код 45 до код 48 вкл.), семейните градини – код 63 и оранжерийните площи – код 82. (вж. табл.3, стр.14).

Обработваема земя са площите, които се включват в сеитбообръщение, временните ливади с житни и бобови треви и угарите. По използваната от дирекция "Агростатистика" номенклатура – БАНСИК това са кодове от 23 до 44 и код 49. (вж. табл.3, стр.14).

**ИЗПОЛЗВАНА ЗЕМЕДЕЛСКА ПЛОЩ
ПО РАЙОНИ ЗА ПЛАНИРАНЕ**

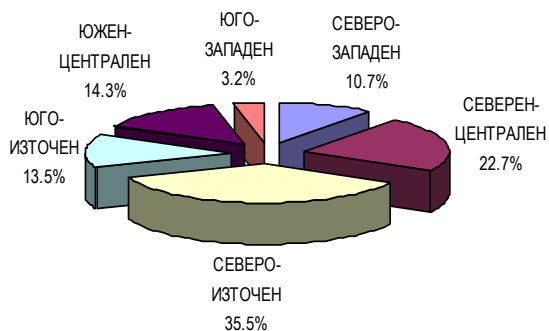
**ОБРАБОТВАЕМА ЗЕМЯ
ПО РАЙОНИ ЗА ПЛАНИРАНЕ**

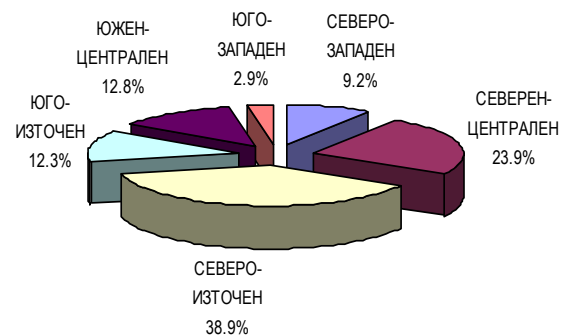
С най-голям относителен дял на **използваната земеделска площ** в България е Североизточен район – 23,6% от ИЗП в страната (1 259 хил. ха) , следват Южен централен – 21,0%, и Северен централен – 19,2%. ИЗП през 2003 год. е 5 326 хил. ха или 48,0% от територията на страната. През 2002 год. ИЗП е в размер на 5 324 хил ха – 48,0%. Като цяло за страната се наблюдава запазване на относителния дял на използваната земеделска площ спрямо общата площ на страната. (вж. табл.1, стр.12 и табл.2, стр.13).

Районът с най-много **обработваема земя** в България е Североизточен – 1 049 хил. ха (32,4% от обработваемата земя в страната), следван от Северен централен – 677 хил. ха (20,9%) и Южен централен – 557 хил. ха (17,2%). Обработваемите земи в България, през 2003 год. са 3 239 хил. ха и представляват 60,8% от използваната земеделска площ (ИЗП). През 2002 год. обработваемите земи са били в размер на 3 277 хил. ха – 61,5% от ИЗП за страната. Наблюдава се незначително намаление на обработваемата земя в сравнение с предходната година.

**РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЗЪРНЕНИТЕ КУЛТУРИ
ПРЕЗ 2003 ГОД. ПО РАЙОНИ ЗА ПЛАНИРАНЕ**

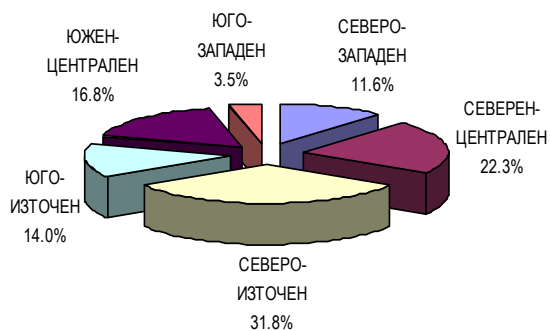
**РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ПЛОЩИТЕ С МАСЛОДАЙНИ
КУЛТУРИ ПО РАЙОНИ ЗА ПЛАНИРАНЕ ПРЕЗ 2003 ГОД.**

Площите със **зърнени култури** през 2003 год. са 1 773 хил. ха, което представлява 54,7% от обработваемата земя за страната. Най-много са площите със зърнени култури в Североизточен район – 629 хил. ха или 60,1% от обработваемата земя в района. В Северен централен район зърнени култури има върху 403 хил. ха (59,5% от обработваемата земя в района). Наблюдава се значително намаление на зърнените култури през 2003 год. спрямо 2002 год. във всички райони, като общо за страната зърнените култури са намалели с 20,1%, основно за сметка на маслодайните култури. (вж. табл.1, стр.12 и табл.2, стр.14).

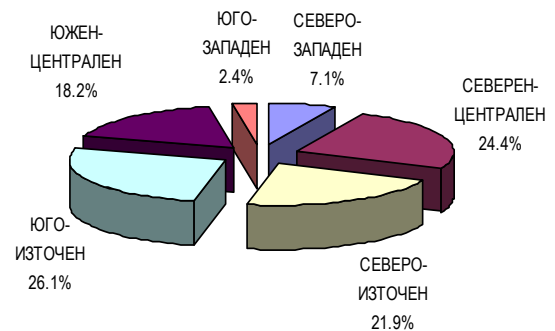
Площите, заети с **маслодайни култури** през 2003 год., са 695 хил. ха или 21,5% от обработваемата земя за страната. Най-много са площите с маслодайни култури в Североизточен район – 270 хил. ха, което представлява 38,9% от маслодайните култури за страната. Маслодайните култури в Северен централен район са 166 хил. ха (23,9% от площите за страната). Увеличението на площите с маслодайни култури спрямо 2002 год. е 41,8%. (вж. табл.1, стр.12 и табл.2, стр.13).

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ПЛОЩИТЕ С ПШЕНИЦА
ПРЕЗ 2003 ГОД. ПО РАЙОНИ ЗА ПЛАНИРАНЕ

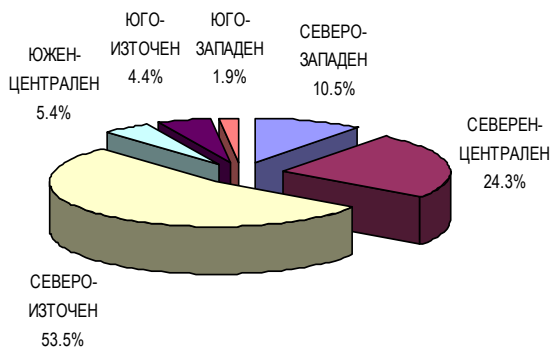
Водещи по площи с **пшеница** са районите: Североизточен - с 288 хил. ха (31,8% от площите с пшеница в страната), Северен централен – 202 хил. ха (22,3%) и Южен централен - 151 хил. ха (16,8%). (вж. табл.1, стр.12).

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ПЛОЩИТЕ С ЕЧЕМИК
ПРЕЗ 2003 ГОД. ПО РАЙОНИ ЗА ПЛАНИРАНЕ

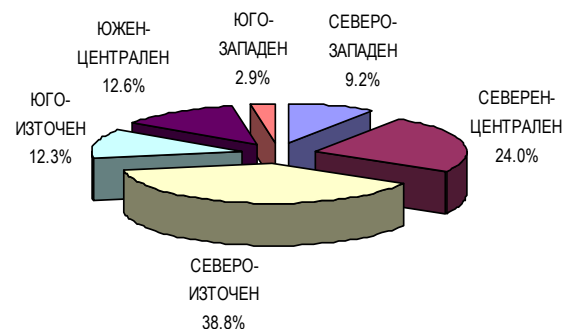
Най-много са площите с **ечемик** в Югоизточен район - 75 хил. ха (26,1% от площите с ечемик в страната), следват Северен централен - 70 хил. ха (26,1%) и Североизточен район – 63 хил. ха (21,9%). (вж. табл.1, стр.12).

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ПЛОЩИТЕ С ЦАРЕВИЦА
ПО РАЙОНИ ЗА ПЛАНИРАНЕ ПРЕЗ 2003 ГОД.

Площите с **царевица** в Североизточен район са около 261 хил. ха (53,5% от площите с царевица в страната), следван от Северен централен - 119 хил. ха (24,3%) и Северозападен – 62 хил. ха (10,5%). (вж. табл.1, стр.12).

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ПЛОЩИТЕ СЪС СЛЪНЧОГЛЕД
ПРЕЗ 2003 ГОД. ПО РАЙОНИ ЗА ПЛАНИРАНЕ

Най-много **слънчоглед** е засят в Североизточен район - над 262 хил. ха (38,8% от площите, засети със слънчоглед в страната), Северен централен – 162 ха (24,0%). (вж. табл.1, стр.12).

Угарите са обработваеми или необработвани земи, които не дават никаква реколта в годината на наблюдение. Обработени или не, площите остават в тази категория не повече от две години. През 2003 год. угари са наблюдавани върху 455 798 ха или 14,1% от обработваемата земя.

Изкуствените ливади с бобови и житни треви през 2003 год. заемат 3,1% от обработваемата земя, а през 2002 год. тяхната площ е в размер на 90 474 ха (2,7% от обработваемата земя).

Постоянно продуктивните ливади, високопланинските пасища, затревените повърхности със слаб продуктивен потенциал и ливадите-овощни градини през 2003 год. заемат 1 791 718 ха или 33,6% от ИЗП. (вж. табл.1, стр.12 и табл. 2, стр.13)

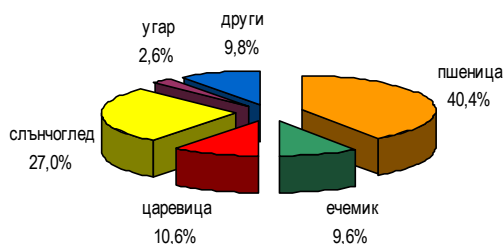
Лозя - чиста култура (код 59) през 2003 год. има върху 122 080 ха, което представлява 2,3% от ИЗП. Наблюдава се запазване на относителния дял на лозята спрямо ИЗП през 2002 и 2003 год. Отчетени са всички площи, върху които има следи от провеждани агротехнически мероприятия върху културата. Изоставените лозови насаждения са отнесени в код 65 – изоставени дълготрайни култури. Аналогично е и за площите с изоставени **овощни насаждения**. Стопанисваните овощни насаждения са в кодове от 50 до 62. (вж. табл.1, стр. 12 и табл.2, стр.13).

КРАТЪК ПРЕГЛЕД на ПОСЛЕДОВАТЕЛНОСТТА на КУЛТУРИТЕ

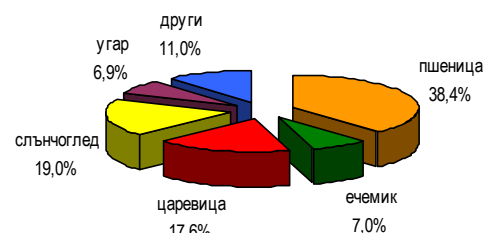
Точките в извадката са постоянни и това дава възможност да се проследи промяната от една позиция на номенклатурата в друга през различните години. Кръстосвайки заетостта по кодове от физическата номенклатура през 2003 год. с тези през 2002 год., може да се проследи изменението. Анализът на тези матрици позволява да се изучи важността и бързината на изменението на площите между различните позиции на номенклатурата – както измененията между различните видове селскостопански площи, така и преминаванията от един вид заетост в друг.

Пшеницата като основна култура има специално стопанско значение. Площите с пшеница през 2003 год. са 903 345 ха. Наблюдава се намаление от 34,7% спрямо предходната година. През 2003 год. отглеждане на пшеница след пшеница има върху 40,4%, докато предходната година такова отглеждане се наблюдава върху 38,4%. През 2003 год. намаляват площите с пшеница, засята след царевица, а се увеличават тези с пшеница, засята след слънчоглед и ечемик. В сеитбооборота на пшеница тази година са включени 2,6% угари, докато през 2002 год. те са 6,9%.

ПРЕДШЕСТВЕНИЦИ на ПШЕНИЦАТА
2003 год.

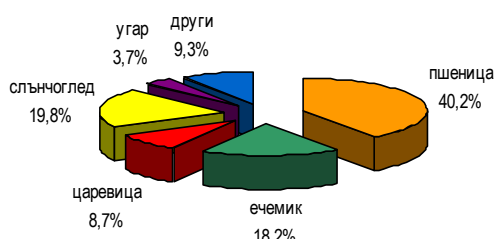

ПРЕДШЕСТВЕНИЦИ на ПШЕНИЦАТА
2002 год.

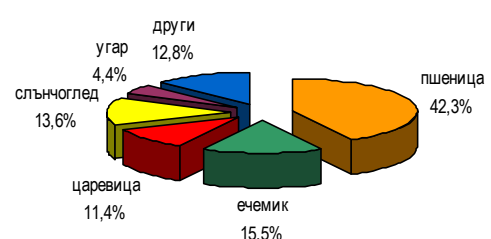

Площите с **ечемик** през 2003 год. са 285 372 ха или с 27,3% по-малко от тези през 2002 год. В сеитбооборота при ечемика най-висок е дялът на пшеницата – 40,2%. През 2003 год. се наблюдава увеличение на площите с ечемик, засят върху слънчоглед – 19,8% срещу 13,6% за 2002 год. Угарите, включени в сеитбооборота на ечемика през 2003 год., са 3,7%, а през 2002 год. върху угари са засети 4,4% от площите с ечемик.

ПРЕДШЕСТВЕНИЦИ на ЕЧЕМИКА
2003 год.

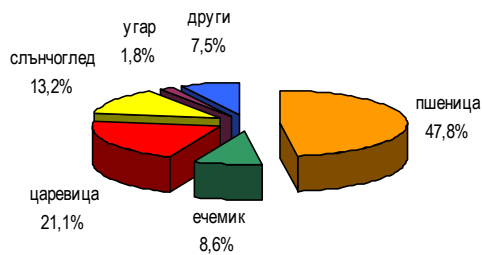

ПРЕДШЕСТВЕНИЦИ на ЕЧЕМИКА
2002 год.

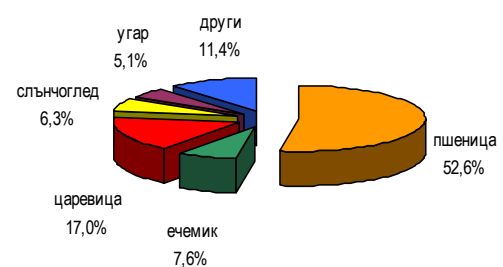

Площите, засети с **царевица** през 2003 год., са 488 488 ха. Наблюдава се увеличение от 35,6% спрямо предходната година. Тази година най-много са площите с царевица, разположена върху предшественици пшеница 47,8%. През 2003 год. площите с царевица след ечемик са 8,6%, а през 2002 год. - 7,6%. През 2003 год. монокултурно царевица се отглежда върху 21,1%, а през 2002 год. – 17,0%. Угарите, включени в сеитбооборота на царевицата през настоящата година, са 1,8% спрямо 5,1% през 2002 год.

ПРЕДШЕСТВЕНИЦИ на ЦАРЕВИЦАТА
2003 год.

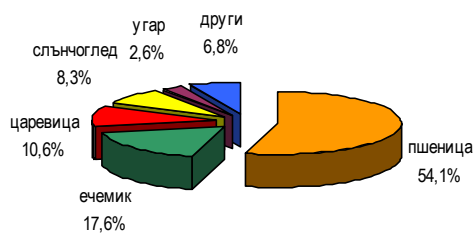

ПРЕДШЕСТВЕНИЦИ на ЦАРЕВИЦАТА
2002 год.

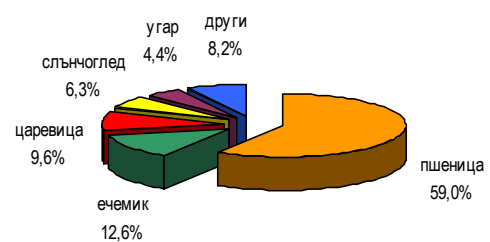

Площите, засети със **слънчоглед** през 2003 год., са 674 883 или с 41,1% повече от тези през 2002 год. В сеитбооборота при слънчогледа най-висок е делът на предшественици пшеница – 54,1% и ечемик – 17,6%. Слънчогледът, засят върху угари през 2003 год., е едва 2,6%, а през 2002 год върху угари са засети 4,4% от площите със слънчоглед. Монокултурно отглеждане на слънчоглед се наблюдава върху 8,3% от площите.

ПРЕДШЕСТВЕНИЦИ на СЛЪНЧОГЛЕДА
2003 год.

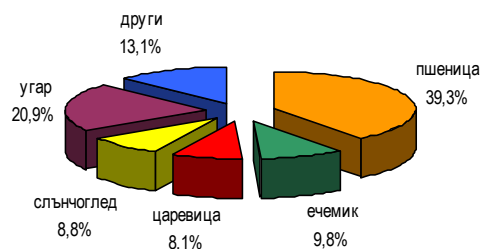

ПРЕДШЕСТВЕНИЦИ на СЛЪНЧОГЛЕДА
2002 год.

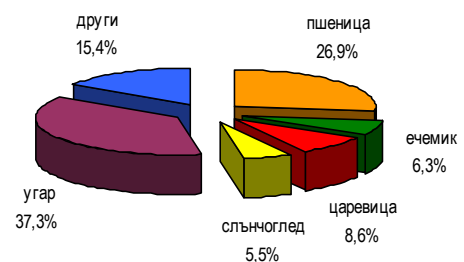

През 2003 год. площите с **угари** заемат 455 798 ха. Около 70% от тях се включват в сеитбооборота на културите. През тази година се наблюдава увеличение на угарите с 66,4% спрямо предходната година. Около 39,3% от площите с пшеница през 2002 год. са оставени като угари през 2003 год. Площите, заети с царевица и слънчоглед през 2002 год., оставени като угари през 2003 год., са съответно 8,1% и 8,8%, а през 2002 год. - 8,6% и 5,5%. Около 21% от угарите остават необработвани и през 2003 год. След като останат 2-3 години в тази категория, те преминават в необработвани земи или ливади, които се използват за паша.

СЕЙТБООБОРОТ с УГАР
2003 год.

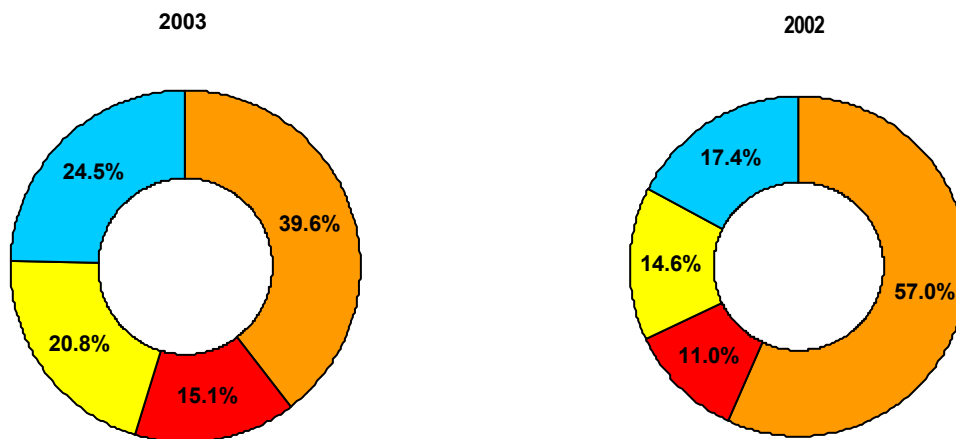

СЕЙТБООБОРОТ с УГАР
2002 год.

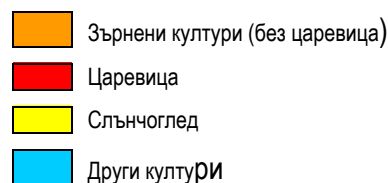

ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ на КУЛТУРИТЕ към ОБРАБОТВАЕМАТА ЗЕМЯ

През 2003 год. се наблюдава намаление на относителния дял на зърнените култури (без царевица) от обработваемата земя - 39,6%. Увеличава се относителният дял на слънчогледа, царевицата, угарите и другите култури спрямо обработваемата земя.

Култури	2003	2002
Зърнени култури (без царевица)	39,6%	57,0%
Царевица	15,1%	11,0%
Слънчоглед	20,8%	14,6%
Други култури	24,5%	17,4%

ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ на КУЛТУРИТЕ към ОБРАБОТВАЕМАТА ЗЕМЯ през 2003 год. по РАЙОНИ за ПЛАНИРАНЕ

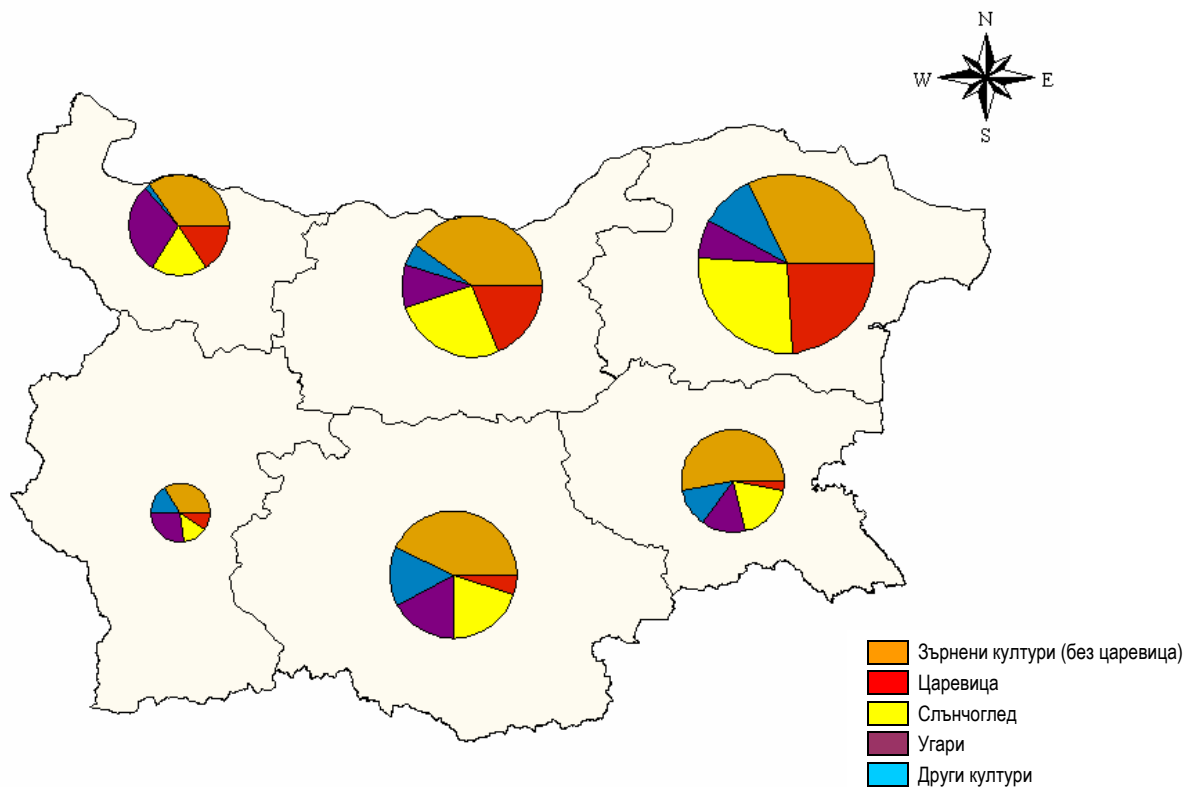

ТАБЛИЦА 1 ЗАЕТОСТ на ТЕРИТОРИЯТА през 2003 год. по РАЙОНИ ЗА ПЛАНИРАНЕ

хектари

Основни категории	БЪЛГАРИЯ	СЕВЕРО-ЗАПАДЕН	СЕВЕРЕН ЦЕНТРАЛЕН	СЕВЕРО-ИЗТОЧЕН	ЮГО - ИЗТОЧЕН	ЮЖЕН ЦЕНТРАЛЕН	ЮГО - ЗАПАДЕН
пшеница	903 345	104 508	201 600	287 669	126 705	151 418	31 445
ечемик	285 372	20 174	69 507	62 505	74 504	51 845	6 837
ръж и тритикале	23 252	2 240	1 692	2 342	3 414	9 317	4 247
овес	47 392	10 557	9 917	8 632	7 745	5 915	4 626
царевица	488 488	51 249	118 846	261 102	21 364	26 534	9 393
други зърнени	24 785	589	1 551	7 231	6 162	8 930	322
Общо зърнени (вкл. за фураж):	1 772 634	189 317	403 113	629 481	239 894	253 959	56 870
слънчоглед	674 883	62 395	162 305	262 024	83 299	85 233	19 627
други технически маслодайни	20 308	1 789	3 767	8 358	2 466	3 670	258
Общо маслодайни:	695 191	64 184	166 072	270 382	85 765	88 903	19 885
влакнодайни култури	3 293					3 193	100
тютюн	41 875	906	742	3 977	2 923	25 699	7 628
други немаслодайни	71 695		2 799	17 640	39 783	10 693	780
Общо технически немаслодайни:	116 863	906	3 541	21 617	42 706	39 585	8 508
картофи	22 781	192		195	197	14 057	8 140
грах, фасул, бакла, леща и други варива	14 202			5 473	5 233	2 010	1 486
пресни зеленчуци без зелен фасул и зелен грах	46 381	1 514	2 421	16 673	5 712	19 568	493
цветя, оранжерии и разсадници (вкл. горски)	5 912	405	992	1 093	884	1 749	789
семейни градини	82 426	4 698	13 751	21 176	9 813	14 223	18 765
Общо зеленчуци и цветя:	171 702	6 809	17 164	44 610	21 839	51 607	29 673
окопни и други едногодишни фуражни култури	10 014	1 892	1 815	1 497	2 099	1 202	1 509
ливади с бобови	97 469	3 932	26 794	42 598	7 837	11 728	4 580
ливади с житни	3 548		982	500		202	1 864
Общо ливади и едногодишни фуражни (без царевица):	111 031	5 824	29 591	44 595	9 936	13 132	7 953
продуктивни постоянни ливади	544 113	98 636	96 834	8 184	38 587	139 338	162 534
високопланински пасища	134 438	6 074	4 876		2 798	52 921	67 769
затревени слабопродуктивни некосени площи	1 088 066	71 382	192 836	136 957	150 715	282 902	253 274
ливади-овощни градини	25 101	199	12 058			718	12 126
Общо постоянно затревени площи и ливади-овощни градини:	1 791 718	176 291	306 604	145 141	192 100	475 879	495 703
лозя	122 080	13 387	12 105	24 428	24 807	40 665	6 688
кайсии, зарзали и праскови	14 587	288	2 385	8 277	2 138	1 012	487
череша и вишни	12 886	288	1 176	1 769	896	5 080	3 677
сливи	18 553	769	4 909	1 080	1 559	6 352	3 884
ябълки	7 775	513	98	2 093	491	3 983	597
круши и други овощни култури	15 056		3 526	2 706	692	7 053	1 079
други трайни насаждения (подкултури, ягодоплодни)	20 454	1 453	1 578	3 801	2 151	4 473	6 998
Общо трайни насаждения:	211 391	16 698	25 777	44 154	32 734	68 618	23 410
угари	455 798	111 192	71 855	58 801	38 547	124 969	50 434
ИЗПОЛЗВАНА ЗЕМЕДЕЛСКА ПЛОЩ:	5 326 328	571 221	1 023 717	1 258 781	663 521	1 116 652	692 436
необработвана земя	456 133	66 078	86 084	49 560	63 245	122 808	68 358
ПССП:	5 782 461	637 299	1 109 801	1 308 341	726 766	1 239 460	760 794

ТАБЛИЦА 2 **ЗАЕТОСТ на ТЕРИТОРИЯТА през 2002 год. по РАЙОНИ ЗА ПЛАНИРАНЕ**

хектари

Основни категории	БЪЛГАРИЯ	СЕВЕРО-ЗАПАДЕН	СЕВЕРЕН ЦЕНТРАЛЕН	СЕВЕРО-ИЗТОЧЕН	ЮГО-ИЗТОЧЕН	ЮЖЕН ЦЕНТРАЛЕН	ЮГО-ЗАПАДЕН
пшеница	1 382 890	181 988	288 961	434 458	175 494	233 187	68 802
ечемик	392 765	30 149	83 067	101 989	83 824	79 835	13 901
ръж и тритикале	24 065	567	1 753	1 488	495	12 717	7 045
овес	46 218	12 796	8 272	4 814	6 403	4 771	9 162
царевица	360 116	55 828	93 258	164 684	7 272	26 132	12 942
други зърнени	11 506		103	3 095	1 113	6 507	688
Общо зърнени (вкл. за фураж):	2 217 560	281 328	475 414	710 528	274 601	363 149	112 540
слънчоглед	477 276	59 388	128 132	164 725	53 064	64 659	7 308
други технически маслодайни	12 871	1 946	1 321	6 797	606	1 798	403
Общо маслодайни:	490 147	61 334	129 453	171 522	53 670	66 457	7 711
влакнодайни култури	6 436				474	5 962	
тютюн	42 016	578		1 596	4 034	26 257	9 551
други немаслодайни	58 061	202	2 893	18 109	26 944	9 304	609
Общо технически немаслодайни:	106 513	780	2 893	19 705	31 452	41 523	10 160
картофи	22 889	198		908		13 504	8 279
грах, фасул, бакла, леща и други варива	12 246	701	1 671	4 292	4 163	814	605
пресни зеленчуци без зелен фасул и зелен грах	50 772		499	24 159	6 467	18 997	650
цветя, оранжерии и разсадници (вкл. горски)	6 319	360	1 008	1 085	906	2 139	821
семеини градини	75 417	5 408	11 145	19 038	9 434	12 009	18 383
Общо зеленчуци и цветя:	167 643	6 667	14 323	49 482	20 970	47 463	28 738
окопни и други едногодишни фуражни култури	8 493	1 155	2 183	2 359	508	848	1 440
ливади с бобови	86 474	3 222	24 338	40 308	4 166	10 567	3 873
ливади с житни	3 999		1 376	548		199	1 876
Общо ливади и едногодишни фуражни (без царевица):	98 966	4 377	27 897	43 215	4 674	11 614	7 189
продуктивни постоянни ливади	537 799	104 210	92 417	7 953	40 296	133 077	159 846
високопланински пасища	134 337	5 698	3 438		2 683	56 685	65 833
затревени слабопродуктивни некосени площи	1 059 954	71 487	161 025	163 321	174 512	248 835	240 774
ливади-овощни градини	25 215	193	11 895	178		623	12 326
Общо постоянно затревени площи и ливади-овощни градини:	1 757 305	181 588	268 775	171 452	217 491	439 220	478 779
лозя	122 299	14 347	11 765	25 718	23 285	39 869	7 315
кайсии, зарзали и праскови	12 372	309	2 007	6 817	2 218	405	616
череша и вишна	12 693	309	1 178	1 672	891	4 834	3 809
сливи	19 465	824	4 880	1 595	1 539	6 498	4 129
ябълки	8 263	543	196	1 680	490	3 816	1 538
круши и други овощни култури	15 649		3 317	3 088	698	7 358	1 188
други трайни насаждения (подкултури, ягодоплодни)	21 915	2 108	2 454	3 703	2 043	3 742	7 865
Общо трайни насаждения:	212 656	18 440	25 797	44 273	31 164	66 522	26 460
угари	273 911	54 347	34 583	44 784	27 475	80 641	32 081
ИЗПОЛЗВАНА ЗЕМЕДЕЛСКА ПЛОЩ:	5 324 701	608 861	979 135	1 254 961	661 497	1 116 589	703 658
необработвана земя	471 507	75 383	86 814	50 516	62 508	122 651	73 635
ПССП:	5 796 208	684 244	1 065 949	1 305 477	724 005	1 239 240	777 293

ТАБЛИЦА 3 ОБРАБОТВАЕМА ЗЕМЯ, ИЗПОЛЗВАНА ЗЕМЕДЕЛСКА ПЛОЩ И ПЛОЩ СЪС СЕЛСКОСТОПАНСКО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ

хектари

КОД	ЗАЕТОСТ	2003	2002	2001	2000	1999	1998
		Площ (ха)	Площ (ха)	Площ (ха)	Площ (ха)	Площ (ха)	Площ (ха)
23	пшеница	903 345	1 382 890	1 366 594	1 121 838	1 109 702	1 354 743
24	ечемик	285 372	392 765	293 128	226 808	243 375	255 403
25	ръж и тритикале	23 252	24 065	23 843	26 501	27 387	23 229
26	овес	47 392	46 218	52 726	40 605	56 469	47 320
27	царевица	488 488	360 116	444 955	626 961	585 636	599 756
28	ориз	5 644	5 232	3 897	3 571	1 417	4 004
29	други житни	19 141	6 274	7 831	7 934	7 796	7 196
30	захарно цвекло	400	2 188	1 343	1 940	499	1 694
31	индустриални текстилни култури	3 293	6 436	14 689	10 231	13 094	9 791
32	слънчоглед	674 883	477 276	398 478	591 979	682 465	596 110
33	тютюн	41 875	42 016	52 165	48 247	52 991	68 772
34	индустриални маслодайни култури	20 308	12 871	20 748	9 541	9 011	7 756
35	други индустриални култури	71 295	55 873	40 002	25 010	40 089	52 427
36	картофи	22 781	22 889	21 377	25 585	27 811	26 834
37	боб, грах, бакла	6 091	6 223	6 800	10 351	18 174	21 919
38	леща, нахут и други варива	8 111	6 023	3 427	4 067	1 738	3 985
39	пресни зеленчуци	46 381	50 772	52 400	44 678	57 112	73 195
40	разсадници	3 901	4 299	4 527	4 271	4 514	4 289
41	фуражни култури, окопни	194	508	311	695	2 319	1 075
42	други фуражни едногодишни култури	9 820	7 985	7 680	8 913	6 241	2 796
43	ливади засети с бобови	97 469	86 474	89 277	86 561	90 521	89 684
44	ливади засети с житни	3 548	3 999	5 523	6 264	9 938	12 195
49	угар	455 798	273 911	438 757	467 573	377 438	127 953
	ОБРАБОТВАЕМА ЗЕМЯ:	3 238 782	3 277 303	3 350 478	3 400 124	3 425 737	3 392 126
63	семејни градини	82 426	75 417	118 956	123 667	148 781	141 585
50-58	овощни насаждения	80 285	81 045	92 330	98 820	116 131	117 041
59	лозя – чиста култура	122 080	122 299	139 087	143 047	152 113	150 867
60-62	смесени трајни насаждения	9 026	9 312	9 363	10 420	12 900	12 122
45-48	постоянно затревени площи и ливади-овощни градини	1 791 718	1 757 305	1 785 908	1 803 752	1 820 740	1 829 128
82	оранжерии, заслони и високи навеси	2 011	2 020	2 220	2 220	2 220	2 220
	ИЗПОЛЗВАНА ЗЕМЕДЕЛСКА ПЛОЩ:	5 326 328	5 324 701	5 498 342	5 582 050	5 678 622	5 645 089
	ПССП:	5 782 461	5 796 208	5 854 242	5 874 560	5 921 266	5 923 603

ТАБЛИЦА 4 **ФУНКЦИОНАЛНО ИЗПОЛЗВАНЕ на ЗЕМЯТА**

ЗАЕТОСТ	хектари					
	2003	2002	2001	2000	1999	1998
	Площ (ха)	Площ (ха)	Площ (ха)	Площ (ха)	Площ (ха)	Площ (ха)
Минно дело и депа за разтоварване	32 484	32 439	32 142	32 913	32 733	32 738
Селско стопанство и рибовъдство	5 625 348	5 685 603	5 808 447	5 869 548	5 835 067	5 927 278
Горско стопанство и защита на средата	3 671 760	3 678 757	3 681 810	3 695 131	3 692 663	3 691 301
Промисленост, енергийно производство и търговия	65 106	64 085	64 364	64 941	65 812	66 107
Мрежи (плавателни, пътни, въздушни и др.)	206 490	204 693	203 019	199 413	199 917	200 458
Администрация и местно управление	23 440	22 825	23 324	19 626	19 326	19 326
Армия	50 728	49 548	49 463	52 978	52 862	52 966
Образование, култура и култови места	8 288	8 186	7 818	7 829	7 745	7 744
Здравни социални центрове, спорт и развлечения	48 511	48 357	51 308	50 480	47 801	47 808
Индивидуални и колективни жилища	317 319	314 551	310 547	306 828	278 707	276 625
Не се използват или временно не се използват, нямат специално предназначение	1 049 886	990 316	867 118	799 673	866 727	777 009
ОБЩО:	11 099 360	11 099 360	11 099 360	11 099 360	11 099 360	11 099 360

Публикацията е приключена редакционно на 20.11.2003 год.
При публикуването на откъси от тази публикация трябва да бъде споменат източника.

Отговорник на публикацията : Нели Георгиева (МЗГ) Редакция: дирекция "Агростатистика", в сътрудничество с Ландсис Композиция и печат: МЗГ, дирекция "Агростатистика"	За повече информация: МЗГ, дирекция "Агростатистика" Тел. / факс: 985 11 140; 980 82 94 E-mail : agrostat@mzgar.government.bg
--	---